

דוגמא לכתיבת סילבוס

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול
תשע"ח

מס' הקורס: 681.1.0256

שם הקורס: כלים להבנת שוק העבודה הישראלי – מושגי יסוד
Tools for Understanding the Israeli labor market - Basic Concepts

שם המרצה: גב' טלי חרותי סובר
שעת קבלה: בתיאום מראש.

יעילות, פרודוקטיביות הינם נושאים מרכזיים בניהול, כולל ההתייחסות אל בני אדם כאל "משאב". במסגרת קורס זה נבחן את האפשרות והדרכים להתייחס אל מועסקים וקולגות בהיבט הומניסטי, תוך כדי התייחסות לכבוד האדם, לשיווין ערך האדם, לאהבת הבריות ודאגה לרווחתם, ולקבלת חירות תודעתו של הזולת. בתחילת הקורס נדון במושג ניהול הומניסטי. השיעורים העוקבים יעסקו בניתוח ודיון של ניסיונות להנחיל ניהול ברוח זו: ברמת המקרו של הארגון, באמצעות הנחלת תרבות ארגון; בפרקטיקות של משאבי אנוש; ובהתנהלות יום יומית גם בתפקידים זוטרים.

מטרת הקורס: חשיבה וחשיפה לאופן התנהלות הומניסטי. בחינה של אפשרויות ניהול הומניסטי, יתרונותיו ומגבלותיו, והדילמות הקשורות ביישומו.

בקורס נשלב שני מפגשים עם אורחים, האחד עם מר משה חורב, לשעבר מנכ"ל אורקל ישראל, והשני עם ד"ר אורה סתר, יועצת ארגונית, מרצה וחוקרת בתחומים של ניהול. הקורס מבוסס על השתתפותם הפעילה של הסטודנטים אשר יתבקשו לקרוא את מאמרי הקורס במרוצת הסמסטר ולבצע שני תרגילים על בסיסם יתנהלו דיונים בכיתה.

דרישת קדם: אין

שיטת הלימוד: שיעור

תיאור הקורס (בעברית):

שוק העבודה הוא נושא מרכזי היום בהבנת הכלכלה הישראלית, אלא שרק מעטים יודעים כיצד הוא מורכב, מה הם החסמים העומדים בפניו, וכיצד ניתן לנפצם כדי להגיע להגדלת הפריור ורמת הצמיחה במשק. הקורס יצור הבנה מעמיקה של הסיבות למבנה שוק העבודה בעבר ובהווה, תוך הבנת התמהיל המאתגר של החברה הישראלית העובדת. עוד ננתח את כלל הפתרונות האפשריים, יחסית לישראל ולעולם, בדרך להגדלת שוק העבודה ושמירת מעמדו כקטר הצמיחה של הכלכלה הישראלית.

מקורות ספרותיים:

=בן דוד, דן (עורך), 2013, דוח מצב המדינה-חברה, כלכלה ומדיניות, מרכז טאוב
=ישיב ערן, קסיר (קלינר) ניצה, 2013 שוק העבודה של ערביי ישראל – סקירת מאפיינים וחלופות
למדיניות, אוניברסיטת ת"א
=Moore, dahlia, 2013, Two Steps Forward, One Step Back: Changing Women, Changing
Society (Israel: Society, Culture and History Boston, MA: Academic Studies Press
= דורון, ישראל (איסי), 2013, זיקנה בהיכלים של צדק – זקנים וגילנות בבית המשפט העליון, הוצאת
רסלינג

תאור הקורס (באנגלית):

Understanding the labor market is fundamental to understanding the Israeli economy. Not many realize quite how complex it is, the barriers it faces, and how they can be overcome in order to increase productivity and boost economic growth. The goal of the course is to gain a deeper understanding of the market's structure, in past, present and future, as well as of the challenge presented to the market by the complex make up of Israel's work force, and naturally possible ways to increase the labor force as a driver of growth for Israel

מטרת הקורס:

הקורס מיועד להרחבת הידע של מנהלים במגזר הפרטי והציבורי, בכל הקשור לשוק בתוכו הם פועלים יום יום.

ההבנה התאורטית והמעשית, ברמת המיקרו והמאקרו, של המניעים והחסמים של המגזרים העובדים - בדגש נשים עובדות, גברים, מגזר חרדי, מגזר ערבי, מגזר ציבורי ופרטי, אנשי העבודה המאורגנת מול החוזים האישיים, צעירים מול מבוגרים ועוד- תשפוך אור שונה על החשיבה העסקית לה נדרש כל מנהל באשר להון האנושי בארגון, בין אם ציבורי, עמותה או חברה למטרות רווח.
הקורס יערער תפיסות קיימות- מסורתיות, ותוך ניתוחן של תיאוריות חדשות, ודוגמאות לפעילות שונה מן הארץ והעולם, יעמיק את הבנת החסמים העומדים היום מול שוק העבודה, ודרכי הסרתם

נושאי הקורס:

שיעור 1 – סקירה כללית

3.5 מיליון עובדים – פרופיל העובד הישראלי :
מגזרים מספרים ומאפיינים – פרטי, ציבורי, שלישי, רביעי - שכירים מול עצמאיים, עסקים קטנים בישראל,
דגש על התפתחות של מגזר רביעי
= דגש על פרופיל המובטל הישראלי
= דגש על הגדרת אוכלוסיות מודרות - נשים, מגזר ערבי, מגזר חרדי, קהילה אתיופית, בעלי מוגבלויות
= דגש על המושג עשירון והשימוש בו בשוק העבודה
= דגש על מגזרי צמיחה - (הייטק) מול מסורת - ישראל כסטרט אפ נישן

שיעור 2 – אבטלה מול השתתפות בכח העבודה

שיעורי אבטלה לאורך שנים - נתונים וסיבות
מגזרי אבטלה – מה הם
קצבאות – הגורם לאבטלה או התירוץ? השינוי לאורך השנים
, אזורי תעשייה הכשרות מקצועיות, מרכזי off shore מול near shore **דגש על** - פתרונות אפשריים (תעסוקה ייחודיים, יזמות) – **אתגרים, הצלחות וכישלונות בישום**

שיעור 3+4: עבודה מאורגנת + שיון

תולדות, עד היום
מהו הוא ארגון עובדים יציג + ארגונים יציגים בישראל
מהו הסכם קיבוצי + הדרך אליו
ההסכם האישי מול הסכם קיבוצי – יתרונות וחסרונות ברמת שוק העבודה (לא ברמה המשפטית)
המוחרגים - עובדי דור ב', עובדים זמניים, עובדי הקבלן, הפריילנסרים
בית דין לענייני עבודה והשפעתו על הגנת העובדים
דגש על השפעת הוועדים הגדולים על המשק – יתרונות + חסרונות
ניתוח קייס סטאדיס – מאבקי השנים האחרונות + נכחיים
דיון: לאן הולכת העבודה המאורגנת בישראל

שיעור 5 : עובד מול מנהל

מסלול ניהול – מתאים לכולם? (ניהול מקצועי מול ניהול אנשים)
"ניהול הוא ניהול הוא ניהול" – מנפצים מיתוס
שימור עובדים בתקופה כאוטית
המשרד הגמיש – התפתחויות בחו"ל, יתרונות מול חסרונות

שיעור 6 : נשים בשוק העבודה- הסופרוומן הישראלית מתה (מעייפות)

נשים עובדות - גברים עובדים, נתונים מהארץ מול העולם
אייג'זם
פערי שכר במגזר הפרטי והציבורי - השפעתו של שעון נוכחות
דגש על נשים בעמדות בכירות – בעבר והיום
דגש על - יזמות נשית בארץ ובעולם – יזמות אילוף מול בחירה
דגש על הורות לא משותפת, המאמי טרק, אמהות חד הורית וקריירה

שיעורים 7-8 : מגזר חרדי

נתונים – גודל המגזר, רמה סוציו אקונומית ישובית, כיסי עבודה מול אבטלה, מספר אקדמאיים
פערי שכר - משכורת ממוצעת

חסמים – איך השפיע חוק גיוס החובה על מבנה שוק העבודה החרדי, תרבות (נשים עובדות גברים לומדים), קושי בעבודת כפיים, מגזר יזמי קטן וחלש, חוסר רצון להשתלב, קושי בשילוב פתרונות – מטריקס כמקרה מבחן (נשים בהייטק), עדינה בר שלום והמכללה החרדית, לימודי ליבה-נחוצים/לא נחוצים

שיעור 9-10 : מגזר ערבי

נתונים – גודל מגזר, גודל כח העבודה, רמת אבטלה, הבדלים מגדריים, רמות השכלה פערי שכר – מול מגזרים אחרים ובתוך המגזר (גברים מול נשים) חסמים – תרבות, אזורי תעשייה, מרחק ממרכזי עבודה, גנים, תחבורה ציבורית, אופנות באקדמיה (רוקחות), קושי בראיונות עבודה/שיווק עצמי, גזענות, איך משפיעה הפוליטיקה על שוק העבודה פתרונות-. השקעות ממשלתיות, תמריצים, תוכנית 2020, סטף ורטהיימר ויזמים פרטיים, תרומת מגזר שלישי, אחריות המגזר.

שיעור 11: המקצועות החסרים+ שוק בהצפה

המקצועות החסרים – מה הם
ישראל מול העולם
למה נוצר המחסור
פתרונות לאיזון (עובדים זרים/יבוא עובדים מומחים/השכלה ותימרוץ)
עובדים זרים והשפעת על המשק
דיון: האם המדינה עושה די כדי לאזן
מקצועות בהצפה – מה הם, ישראל מול העולם
גורמי ההצפה- דגש על אחריותה של המדינה לרגולציה של השכלה ושוק עבודה – האם היא עומדת בהצהרותיה?
פתרונות לאיזון – מבניים, מודעות, תמריצים

שיעור 12 : גיל פרישה (יציאה לפנסיה, לא פיטורים)

תוחלת חיים בארץ ובעולם
גיל פרישה בארץ ובעולם – עקרונות הדין הנכחי
העלאת חובת פרישה לנשים – עקרונות הדין ה
ביטול גיל פרישה – אפשרות רלוונטית?
אייג'יזם כגורם דרמטי לניהול הדין

שיעור 13 : סיכום

מועד א – 1.2
מועד ב' -26.2

- ביבליוגרפיה :
 - = עורך: תמיר יוסי (עורך) 2010, שוק העבודה בישראל לנוכח אתגרים עתידיים- תעסוקת חרדים, ת"א, המכון הישראלי לדמוקרטיה (חובה)
 - = סטרבצ'ינסקי מישל, 2013, מעידוד תעסוקה לעידוד פריון ת"א, המכון הישראלי לדמוקרטיה (חובה)
 - = בן דוד, דן(עורך) , 2013 , דוח מצב המדינה, מרכז טאוב (חובה)
 - = בן בסט אבי (עורך), 1999. הון אנושי, תשתית פיזית וצמיחה כלכלית, המכון הישראלי לדמוקרטיה (רשות)
 - = פינקר, סוזן, 2012, פרדוקס המינים, ישראל, הוצאת אריה ניר (חובה)
 - = שיי טוני, 2012, עובדים מאושרים יוצרים חברה עשירה, , ישראל, הוצאת מטר (רשות)
 - = סנדברג, שריל, לפרוץ קדימה, 2013, ספריית גלובס (חובה)
 - = פלומן, רוני, 2013, כוונות טובות – הייטק ערבי בישראל, ספרי עליית הגג
 - Moore, dahlia, 2011, Two Steps Forward, One Step Back: Changing Women, Changing Society (Israel: Society, Culture and History Boston, MA: Academic Studies Press(רשות)
 - = ישיב ערן, קסיר (קלינר) ניצה, 2013 שוק העבודה של ערביי ישראל – סקירת מאפיינים וחלופות למדיניות, אוניברסיטת ת"א (חובה)
 - Mackinnon, Catharine 1988, Difference and dominance : on sex discrimination," feminism Unmodified:discourses on life and law", Harvard university press , 1988, p. 32-45(חובה)
 - Cox Taylor,Black Stacy, Managing Cultural Diversity: Implications for Organizational Competitiveness, The executive, vol 5 . NO 3, aug 1991, P .45-56, Academy of management journal publication (רשות)
 - Johns, T. and Gratton, L. (2014) "Spotlight on the future of the knowledge -The third wave of virtual work." Harvard Business Review, Reprint R1301D, p 2-9 (חובה)
 - Ricco, R. and Guerci, M. (2014) "Diversity Challenge: An Integrated Process to Bridge the 'Implementation Gap", Business Horizon, 57: 235-245. (רשות)
 - Sweet, S., Pitt-Catsoupes, M., Besen, E., and Golden, L. (2014) "Explaining organizational variation in flexible work arrangements: why the pattern and scale of availability matter ", Community, Work & Family, 17 (2), 115-141 – (רשות)
- דוחות וכתבות:
 - מכון ירושלים לחקר ישראל והכון הישראלי לדמוקרטיה, שנתון החברה החרדית בישראל 2016, אוגוסט 2016 (חובה)
 - OECD (2014), OECD Factbook 2014: Economic, Environmental and Social Statistics, OECD Publishing. doi: 10.1787/factbook-2014-en- life expectancy(חובה)
 - = דוח הממונה על השכר, משרד האוצר, 2015, דיווח מגדרי (רשות)
 - = עו"ד כרמית שי ופרופ' ישראל (איסי) דורון "עובדים בגיל מבוגר", חוברת 5, פרק 1+2, העמותה למשפט בזקנה (רשות)
 - = "בגצ גביש" לביטול גיל הפרישה בישראל, 2012 (רשות)
 - = דוח תעסוקה 2020, תוכנית אסטרטגית, משרד התמת (רשות)

= זרחיה, צבי, פרופ' מומי דהן: "אסור שהשירות הציבורי ייפך לשק החבטות הלאומי - יש לצמצם עובדי
, אוגוסט 2012 (מתוך סדרת להציל את המגזר הציבורי) – (חובה)TheMarker קבלן",
, אפריל 2012 – (חובה)TheMarker = חרותי סובר, טלי, נשים, די להדרת גברים מהבית,

מטלות/דרישות הקורס:

בחינה - 70% מהציון הסופי.

בחירת נושא אחד וכתובת מסה ביקורתית – 500 מילה – הצגת האתגר + פתרון, ביקורת על הפתרון
המוצע לו/הצעה חלופית + פרזנטציה קצרה בכיתה – 30%